

SCHEMA DE SA BIDDA

Est postu a 300 metrus in sa parti ovest de su Monte Arci, sa stèrrida prus manna de pedra crobina in Sardigna, chi est a ingìriu de sa bidda acanta de boscos e matas ispantosas. Pau est una bidda pitica, pagu de prus de 300 personas, in s'Arta Marmidda, territòriu fèrtili e cun mitzas meda,anca si podit prantai liori, bidrura e bìngias. Fortzis fuit bidda romana, comenti testimòniant is arrastus agataus, prus che totu in localidadis comenti Telluri. Su nòmini e totu benit siguramenti de su latinu pagus (bidda). A sa preistòria benint tres nurachis, unu a una turri, su Càstiu o Spàdua, e duus prus cumplessus, in localidadi Arruinas e punta su Nuraxi. Oi sa bidda est articolada in tres istradas anca ddi funtis domus antigas in pedra. A su xentru de sa bidda ddu est sa crèisia de Santu Iroxu Màrtiri, in campagna sa cresiedda de Santa Prisca Màrtiri, celebrada a inghitzu cabudanni.

Su territòriu montanu de Pau fait parti de su Parcu Monti Arci, amuntau de un "bistiri bidri" chi odringiat is cundutus vulcànicus chi acabant in tres logus chi assimbillant a un trèbini. In su monti ddi funtis a su mancus tres coladas de pedra crobina chi faint parti de a su mancus dexi logus anca dd'arragolli e a su mancus xentu logus anca ddu triballai. Su minerali, chi non s'agatat meda in su Mediterràneu est usau po fabricai armis e ainias, est stètiu partendi de su VI millènniu a.C. un tesoru de importu meda po is pòpulus chi beniant de custa parti de s'Isula po dda pigai. Su generali La Marmorà in su "itineràriu" suo (XIX sec), at nau chi no at biu in atru logu una pedra aici luxenti e niedda. Cancu sterrimentu e apoderamentu funtis in su territòriu de Pau, su prus de importu s'area manna de bogadura e trasformatzioni de su canali de Sennixeddu, chi at torrau pedra crobina meda e de spistoradura. Pagu metrus de innia, a su Forru de Sinzurreddus, frotzis ddi fuit un apoderamentu prenuràgicu.

Carrebas in mesu a ilixis, orrois e macchia mediterrànea, prena de xrebus e crabiolus e propassaus de pillonis, ti permitint de scoberri is cosas prus cuadas de su Monti Arci. Est de importu meda sa carreba corvino (nieddu), artu e cun pedra crobina meda. As a podi camminai sa strada, cun guidas, diretamenti de su Museu de sa Pedra Crobina, in sa periferia de sa bidda. A intru de un logu ùnicu, anca funtis postus riproduzionis de atretzus e is òperas de su scultori Karmine Piras, as a scoberri sa stòria chi tenit prus de milli annus de s'oru nieddu preistòricu. In su centru stòricu, as a visitai laboratòrius dedicau a sa creatzioni de prendas de pedra crobina e metallus pretziosus e as a castiai is sculturas de oi pigadas de blocus scuriosus, is prus de importu duus in sa pratza de su municipiu.

Link: <https://www.comune.pau.or.it/it/vivere-pau/scheda-del-paese>